

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Włodzimierz Wróbel (sprawozdawca)

Protokolant Paweł Bartczak

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Roberta Tarsalewskiego,
w sprawie K.S.

skazanego z art. 13 § 1 w zw. z art. 286 § 1 k.k. i in.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 9 października 2024 r.,

kasacji, wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 30 listopada 2023 r., sygn. akt III Ka 199/23

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie

z dnia 30 listopada 2022 r., sygn. akt II K 441/18,

**1. na podstawie art. 518 k.p.k. w zw. z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.
uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje sądowi
Okręgowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania w
postępowaniu apelacyjnym;**

2. nakazuje zwrot K.S. uiszczonej opłaty kasacyjnej.

Tomasz Artymiuk Piotr Mirek Włodzimierz Wróbel

WB>

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 30 listopada 2022 r. (sygn. akt II K 4441/18) K.S. został uznany winnym czynu z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. i art. 227 k.k. i art. 230 § 1 k.k. i art. 266 § 2 k.k. w zw. z art. 21 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za który wymierzono mu karę w wymiarze 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny z wymiarze 300 stawek dziennych po 30 zł każda.

Wyrok ten został utrzymany w mocy (dokonano jedynie nieznaczących korekt w zakresie podstawy wymiaru kary i okresu zaliczenia tymczasowego aresztowania) wyrokiem Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 30 listopada 2023 r. (sygn. akt III Ka 199/23).

Kasację od tego prawomocnego orzeczenia wniósł obrońca skazanego, zarzucając wyrokowi:

„1. *Rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niewłaściwe dokonanie oceny zarzutów apelacji obrońcy w tym przede wszystkim zarzutu naruszenia przepisów postępowania, mającego wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art. 168a k.p.k. w zw. z art. 19a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 1990 Nr 30 poz. 179) oraz art. 143 § 2 k.p.k. poprzez brak wystąpienia z wnioskiem do właściwego Prokuratora Okręgowego o umożliwienie zastosowania pułapki kryminalistycznej, a także pomimo braku takiej zgody wykorzystanie pułapki kryminalistycznej w realiach niniejszej sprawy, celem wykazania, iż K.S. przyjął „korzyść majątkową” od M.G., a nadto brak sporządzenia protokołu użycia takiej pułapki kryminalistycznej, która wbrew twierdzeniom Sądu Okręgowego w Rzeszowie została w niniejszej sprawie zastosowana*

2. *Rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez*

niewłaściwe dokonanie oceny zarzutów' apelacji obrońcy błędów w ustaleniach faktycznych, po legających na niezasadnym przyjęciu, że K.S. żądał od M.G. kwoty 50 000.00 zł w sytuacji, kiedy okoliczność ta nie została dowiedziona, a oskarżony oraz K.P., w swoich wyjaśnieniach i zeznaniach podawali zawsze kwotę 5 000,00 zł, bezpodstawnym przyjęciu, że K.S. zaproponował i podjął się opóźnienia osadzenia M.G. w więzieniu i za to zażądał korzyści majątkowej oraz braku przyjęcia okoliczności dobrowolnego odstąpienia od dokonania czynu przez K.S., a nadto rażące naruszenie dyspozycji art. 7 k.p.k. poprzez wadliwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, co doprowadziło do wydania wyroku oparciu o w/w wadliwe ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie

3. Rażące naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. poprzez niewłaściwe dokonanie oceny zarzutów apelacji obrońcy tj. naruszenia przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu, poprzez zastosowanie instytucji usiłowania udolnego art. 13 § 1 kk, w sytuacji kiedy z ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego w Rzeszowie, zaaprobowanych przez Sąd Okręgowy w Rzeszowie, wynika, że K.S. w kopercie przekazanej przez M. G. odebrał przedmiot nienadający się do popełnienia przestępstwa, a zatem atrapę banknotów - ich kserokopie wykonane przez funkcjonariuszy policji, co winno być zakwalifikowane jako usiłowanie nieudolne z art. 13 § 2 kk i wpływać również na wymiar kary orzeczonej wobec oskarżonego."

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz uniewinnienie oskarżonego lub ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

Prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W sprawie z urzędu dostrzeżono bezwzględną przyczynę odwoławczą z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Wobec tego rozpoznanie pozostałych zarzutów byłoby przedwczesne. W składzie orzekającym w Sądzie odwoławczym zasiadała sędzia X.Y., która była już poddana przez Sąd Najwyższy testowi niezawisłości w sprawie

III KS 13/24 w perspektywie zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Sąd Najwyższy w niniejszej sprawie dopuścił dowód z kart tamtej sprawy, na których znajdują się stosowne dokumenty m.in. z akt osobowych sędziego. Analiza akt niniejszej sprawy w powiązaniu z dokumentacją uzyskaną z Krajowej Rady Sądownictwa, zawartą w aktach osobowych SSO X.Y., a także pozyskaną przez Sąd Najwyższy z publicznej domeny Sejmu RP doprowadziła Sąd Najwyższy do analogicznego wniosku jak we wskazanej wyżej sprawie pod sygnaturą III KS 13/24.

Jak wskazywano już wielokrotnie w orzecznictwie polskiego Sądu Najwyższego, jak orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka problem dotyczący niezależności polskich sądów i ich odpowiedniej struktury ma charakter systemowy. Kwestia ta zwłaszcza wybrzmiewa w tych przypadkach, gdy konkretni sędziowie nie tylko swoją karierę orzecniczą zaczęli, bądź kontynuowali w oparciu o decyzje Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2018.3), ale brali aktywny udział we wspieraniu wszelkich „reform” wymiaru sprawiedliwości po roku 2015 i utożsamiali się z wyrażanymi przez ówczesnie rządzących kierunkami zmian. Zagadnienie to nabiera dodatkowego wymiaru w przypadku tych sędziów, którzy nie tylko uczestniczyli w bezprawnej procedurze przez niekonstytucyjnym organem jakim jest wspomniana Rada, ale ponadto przyjmowali stanowiska z rąk Ministra Sprawiedliwości – Prokuratora Generalnego i swoimi działaniami w pełnym zakresie popierali te wszelkie decyzje czy zmiany, które następnie były jednoznacznie uznawane przez sądy międzynarodowe za naruszające gwarancje prawa do niezależnego sądu ustanowionego ustawą. Ich kariery w strukturze sądownictwa powszechnego, czy też nawet i Sądu Najwyższego były nietypowe, o tyle, że awanse do sądów wyższych instancji lub na stanowiska funkcyjne miały bezprecedensowo szybki charakter. Przypomnieć należy, że w uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., w sprawie I KZP 2/22 (OSNK 2022, z. 6, poz. 22) zaakcentowano kluczową dla procesu nominacyjnego okoliczność, tj. że Krajowa Rada Sądownictwa ukształtowana w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych

innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) nie jest organem tożsamym z organem konstytucyjnym, którego skład i sposób wyłaniania reguluje Konstytucja RP, w szczególności w art. 187 ust. 1. W uchwale tej zaakcentowano także, należy mieć na względzie stopniowalność kryteriów doboru do sądów różnego rzędu, gdyż surowsze są wymagania w stosunku do sędziów ubiegających się o awans do sądów, które znajdują się wyżej w strukturze sądownictwa, co prowadzi to konieczności oceny w ramach testu niezawisłości konkretnego sędziego takich okoliczności, jak równoczesność (lub zbliżony czas) uruchomienia drogi awansowej z objęciem ważnego stanowiska w administracji sądowej w drodze arbitralnej decyzji Ministra Sprawiedliwości, utajnienie obrad KRS w zakresie danej kandydatury, jednoznacznie negatywna opinia zgromadzenia ogólnego sędziów, porównanie osiągnięć zawodowych kandydata z doświadczeniem zawodowym i poparciem środowiska dla kontrkandydatów oraz to, czy kandydat w ogóle miał kontrkandydata do awansu, czy też był jedyną osobą, która wzięła udział w danym konkursie.

Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku Sędzi X.Y.. Nie ma potrzeby powtarzać całości analiz Sądu Najwyższego poczynionych w sprawie III KS 13/24 (uzasadnienie to jest dostępne na stronie Sądu Najwyższego). Warto jednak wyeksponować okoliczność, że Sędzia ta udzieliła poparcia kandydatom do nowo utworzonej (i ukonstytuowanej w drodze politycznych decyzji) Krajowej Rady Sądownictwa. Najpierw w 2018 r. było to poparcie dla kandydatury sędziego Jarosława Dudzicza, który w 2021 r. w toku posiedzenia nad kandydaturą wyżej wymienionej w postępowaniu związanym z wolnym etatem w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie wziął udział w głosowaniu, popierając przedstawienie SSR X.Y. Prezydentowi RP do powołania na urząd sędziego tego Sądu. Następnie, gdy w obrocie prawnym funkcjonowały już jednoznaczne w swej wymowie orzeczenia trybunałów międzynarodowych, co do kryzysu praworządności w Polsce i w tym zakresie nie było już żadnych wątpliwości co do niekonstytucyjnego i sprzecznego z prawem międzynarodowym sposobu wyboru kandydatów na sędziów przez ówczesną KRS – Sędzia X.Y. poparła kandydaturę Rafała Puchalskiego do KRS nowej kadencji. Przypomnieć wypada, że wcześniej, bo pismem z dnia 13 lipca 2020 r. ówczesny Prezes Sądu Okręgowego w Rzeszowie Rafał Puchalski wystąpił do

Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o delegowanie sędziego X.Y. do pełnienia obowiązków orzeczniczych w Sądzie Okręgowym w Rzeszowie.

Kariera Sędzi X.Y. w strukturach wymiaru sprawiedliwości po roku 2017 przyspieszyła i jak łatwo dostrzec – istniały specyficzne powiązania personalne w tym procesie. Poparcie dla kandydatów do KRS, którzy albo wcześniej, albo później mieli istotne znaczenie dla kształtu jej kariery sędziowskiej musi w odbiorze zewnętrznym budzić poważne zastrzeżenia.

Wskazane zachowanie tego sędziego świadczy nie tylko o pełnym poparciu przeprowadzonych od 2017 r. niekonstytucyjnych zmian w sądownictwie, których założeniem było ograniczenie niezależności sądów i pełne ich podporządkowanie władzy politycznej. Działanie takie, w konkretnych okolicznościach związanych z osobą Sędzi X.Y., uprawnia do postawienia tezy, że sąd w składzie z jej udziałem nie spełnia standardów niezawisłości i bezstronności w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP, art. 47 KPP i art. 6 ust. 1 EKPC, skutkując wystąpieniem bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k.

Należało orzec jak w sentencji.

[a.ł]

Tomasz Artymiuk

Piotr Mirek

Włodzimierz Wróbel

WB.

